

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Mittetulundusühing Eesti Andmesidevõrk
info@eestiandmeside.ee
Pikk tn 15a
Võru linn
65604, Võru maakond

01.07.2024

nr 11.4-18/24/700

OTSUS

**finantskorrektsiooni tegemise
ja toetuse taotluse rahuldamise
käskkirja muutmise kohta**

Riigi Tugiteenuste Keskus (registrikood: 70007340; edaspidi *rakendusüksus*¹) teeb meetme „Uue põlvkonna lairibavõrkude arendamise“ tegevuse „Telekommunikatsiooni taristu uuendamine ja uue rajamine“ raames finantskorrektsiooni otsuse Mittetulundusühing Eesti Andmesidevõrk (edaspidi *toetuse saaja*) projekti „EST-SIDE-12_2 (Tartumaa)“ (nr 2014-2020.11.01.18-0046, edaspidi *projekt*) osas ja muudab sellega seoses 27.09.2018 Riigi Infosüsteemi Ameti käskkirja nr 1.1-2/18-126 (edaspidi *taotluse rahuldamise otsus*).

Rakendusüksus tuvastas projekti kulude täiendaval kontrollimisel, mis tulenes Rahandusministeeriumi poolt 06.09.2021 kuni 11.02.2022 läbi viidud projektiauditist nr ERF-337/2021, et toetuse saaja ei ole hanke „EST-SIDE_05.2018“ osa „EST-SIDE-12_2“ täitmisel järginud riigihangete seaduses (edaspidi ka *RHS*, kuni 14.07.2018 kehtinud redaktsioon) sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, mistõttu kohaldab rakendusüksus rikkumisega seotud kulude osas finantskorrektsiooni ning loeb **mitteabikõlblikuks 25 760 eurot**.

Otsuse tegemise aluseks on perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 8 lg 2 punkt 6, § 45 lg 1 punkt 3, § 46, § 48, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 21 lõige 1 ja majandus- ja taristuministri 30.04.2015 määruse nr 37 „Uue põlvkonna elektroonilise side baasvõrgu toetamise tingimused ja investeeringute kava koostamise kord“ (edaspidi *meetme määrus*) § 24 punkt 2, § 26, taotluse rahuldamise otsuse punkt 4.2.4, Majandus- ja

¹ Alates 01.06.2021. a täidab rakendusüksuse ülesandeid Riigi Infosüsteemi Ameti asemel Riigi Tugiteenuste Keskus. Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse meetmete nimekiri, millega kinnitatakse meetme rakendusüksus, on kättesaadav <https://rtk.ee/meetmete-nimekiri>

Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi ka *vaide lahendaja*) 30.11.2023 vaideotsus nr 1.1-6/23-025, samuti projekti raames esitatud kuludokumendid ning toetuse saajaga peetud kirjavahetus.

Rakendusüksuse 19.07.2023 finantskorrektsiooni otsusega nr 11.4-18/23/982 (edaspidi ka *esialgne finantskorrektsiooni otsus*) loeti hanke EST-SIDE_05.18“ osaga „EST-SIDE-12_2“ seotud kuludest mitteabikõlblikuks 10%-i ehk 25 760 eurot ning nõuti tagasi projekti toetus summas 21 896 eurot, kuna toetuse saaja ei ole täitnud talle meetme määruse ja STS-ga pandud kohustust järgida riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud põhimõtteid.

16.08.2023 esitas toetuse saaja rakendusüksuse esialgse finantskorrektsiooni otsuse peale Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile vaide, milles asus kokkuvõttes seisukohale, et ei ole rikkunud RHS § 3 üldpõhimõtteid, mistõttu puudub alus 10%-i suuruseks finantskorrektsiooniks.

30.11.2023 vaideotsusega nr 1.1-6/23-025 (edaspidi *vaideotsus*) rahuldab vaide lahendaja toetuse saaja vaide osaliselt (esialgse finantskorrektsiooni otsuse osas, milles rakendusüksus tuvastas, et toetuse saaja on kehtestanud hanke osa suhtes ebaproportsionaalse kvalifitseerimistingimuse, piiravad kvalifitseerimistingimused, asjakohatu ja põhjendamatu hindamiskriteeriumi ning ebaproportsionaalselt pika pakumuse jõusoleku tähtsust) ning tegi rakendusüksusele ettekirjutuse asja uueks otsustamiseks osas, milles rakendusüksus tuvastas, et toetuse saaja on aktsepteerinud töövõtja poolt teostustagatise ja garantiikirja esitamata jätmise ning teinud lubamatu ettemakse.

1 Toetuse saaja on hanke „EST-SIDE_05.18“ osas „EST-SIDE-12_2“ muutnud töövõtulepingut pakkuja kasuks, kuivõrd töövõtja ei ole esitanud töövõtulepingu punkti 14.1 kohast teostustagatist ning punkti 14.2 kohast garantiiperioodi garantiikirja, mille tulemusel on toetuse saaja teinud töövõtjale lubamatu ettemakse

Toetuse saaja on 24.05.2018 avaldanud enda kodulehel hankekutse avalikkusele kättesaadava fiiberoptilise baasvõrgu ning selle liinirajatiste projekteerimiseks ja ehituseks hanke „EST-SIDE_05.18“, mis on jaotatud kuueteistkümneks geograafiliselt eraldiseisvaks projektiks ehk osaks (edaspidi *osa*). Pakkuja pidi esitama hinnapakumise, pakumise tehnilise kirjelduse ja projekteerimise ning ehitustööde läbiviimise väljapakutava ajakava igale osale eraldi. Pakkuja võis esitada pakumuse ühele, mõnele või kõikidele hankes olevatele osadele. Igale osale tehtud pakumust hinnati eraldi. Menetluse tulemusena sõlmis toetuse saaja osas „EST-SIDE-12_2“ edukaks tunnistatud pakumuse esitanud pakkujaga Corle OÜ (edaspidi ka *töövõtja*) 21.12.2018 projekteerimise ja ehituse peatöövõtulepingu nr EST-SIDE-12_2 (edaspidi *töövõtuleping*) maksumusega 257 600 eurot käibemaksuta.

Rakendusüksus tuvastas hanke „EST-SIDE_05.18“ osa „EST-SIDE-12_2“ kontrolli raames järgmised riigihangete seaduse § 3 rikkumised:

-toetuse saaja on muutnud töövõtulepingut pakkuja kasuks, kuivõrd töövõtja ei ole esitanud töövõtulepingu punkti 14.1 kohast teostustagatist ning punkti 14.2 kohast garantiiperioodi garantiikirja, mille tulemusel on toetuse saaja teinud töövõtjale lubamatu ettemakse.

1.1 Rikkumise asjaolud

Hanke „EST-SIDE_05.18“ hankedokumendi (edaspidi ka *HD*) lisa 8 „Hankalepingu projekti“ (edaspidi *HD lisa 8*) punkti 14.1 kohaselt tuleb töövõtjal enne lepingu sõlmimist tasuda hankija arvelduskontole teostustagatis, mille suuruseks on 4% lepingu käibemaksuta hinnast.

HD lisa 8 ja töövõtulepingu punkti 14.2 kohaselt on töövõtja kohustatud andma toetuse saajale hiljemalt koos ehituse lõppakti üleandmisega Eesti krediitiasutuse või kindlustusseltsi tagasivõtmatu ning tingimusteta, väljamaksekohustusega esimesel nõudmisel (on first demand)

garantiikirja garantiiperioodi kohustuste täitmise tagamiseks, mis vastab 3% lepingu käibemaksuta hinnast. Garantiiperioodi tagatise kehtivus ei või lõppeda varem kui kaks kuud pärast garantiiperioodi lõppu. Kirjeldatud garantiid kohustub töövõtja lepingu punkti 14.9 kohaselt hoidma katkematus jõus.

HD lisa 8 ja töövõtulepingu punkti 6.8 kohaselt, kui töövõtja ei esita garantiiperioodi aegset tagatist, siis tasub toetuse saaja lõpparve pärast garantiitööde nõuetekohast teostamist.

Hankija sõlmis 21.12.2018 Corle OÜ-ga töövõtulepingu, mille punkti 14.1 põhjal oli töövõtja eelnevalt tasunud tellija arvelduskontole nõutud teostustagatise ja seda suuruses 4% lepingu käibemaksuta hinnast ehk summas 10 304 eurot. Töövõtulepingu raames tehtud tööd anti üle ja võeti vastu 24.08.2020 allkirjastatud ehituse lõppaktiga. Seega pidi töövõtja esitama vastavalt punktile 14.2 tellijale hiljemalt koos ehituse lõppakti üleandmisega ehk 24.08.2020 garantiikirja garantiiperioodi kohustuste täitmise tagamiseks.

Kuivõrd töövõtja tegelikkuses ei tasunud hankijale nõutud teostustagatist ning ei esitanud garantiiperioodi aegset tagatist, siis ei ole HD lisa 8 ja töövõtulepingu punktides 14.1 ja 14.2 tagatistele sätestatud nõuded täidetud. Aktsepteerides teostustagatise mittetasumist ja garantiiperioodi tagatise garantiikirja mitteesitamist, on toetuse saaja muutnud töövõtulepingu tingimusi pakkujale soodsamaks võrreldes sellega, mis oli välja kuulutatud hankes ja sätestatud töövõtulepingus.

Tulenevalt asjaolust, et töövõtja ei esitanud garantiiperioodi aegset tagatist, siis tuli toetuse saajal lõpparve tasuda pärast garantiitööde nõuetekohast teostamist. Töövõtjale on lõppmakse makstud ca 22 kuud varasemalt, kui seda nägi ette töövõtuleping.

Rakendusüksus on seisukohal, et toetuse saaja ei ole töövõtulepingut täites lähtunud hankedokumentides ega töövõtulepingus kehtestatud tingimustest ning on sellega rikkunud RHS §-s 3 sätestatud üldpõhimõtteid.

1.2 Toetuse saaja seisukoht

Toetuse saaja esindajana märkis Advokaadibüroo LINDEBERG (edaspidi *advokaadibüroo*) 31.05.2023 esitatud seisukohas (mh ka 16.08.2023 esitatud vaites), et *toetuse saaja ja Corle OÜ leppisid hankelepingut täites kokku, et 4% teostustagatist ei tagasta toetuse saaja Corle OÜ-le ja see raha loetakse garantiitagatiseks, mis väljendus rahasummas ja mis jäi toetuse saaja arvele ning mida sai toetuse saaja võimalusel koheselt kasutada garantiitööde teostamiseks. Seejuures oli rahasumma suurem, kui oleks pidanud olema garantiitagatis (3% pidi olema). Toetuse saaja on seisukohal, et selline käitumine poolte poolt oli lubatud ja kooskõlas hankelepingu tingimustega. Lepingu punkte 14.1 ja 14.2 ning teise sama peatüki punkte on võimalik tõlgendada selliselt, et selline teostustagastuse ümberarvestamine garantiitagastuseks on lubatud ning sellise lahendusega oli võimalik arvestada ka kõigil pakkujatel juba hanke korraldamise ajal. Seega on toetuse saaja seisukohal, et garantiitagatis oli sisuliselt ikkagi tagatud ja vastavat rikkumist ei esine.*

Advokaadibüroo märkis, et *toetuse saaja rakendusüksuse täiendatud otsustega ei nõustu ja on jätkuvalt seisukohal, et tegelikult ei esine projekti elluviimisel otsuses viidatud rikkumisi. Toetuse saaja on seisukohal, et projekti on läbi viidud vastavalt kohalduvates õigusaktides sätestatule ja puudub alus tagasinõudeks ning finantskorrektsioonideks. Seejuures on toetuse saaja seisukohal, et hea haldustavaga kooskõlas olevaks ei saa pidada ka rakendusüksuse tõlgendust, et eesmärk on auditeeritavas hankes vigu leida ja iga hinna eest tagasinõue esitada. Toetuse saaja on seisukohal, et rakendusüksusel on kohustus kasutada oma kaalutlusõigust proportsionaalselt ja eesmärk peaks olema soodustada riigihange korraldamist ning tõlgendusi, mis ei too kaasa tagasinõudeid. Seejuures isegi, kui hangetes oleks puudusi (toetuse saaja sellega ei nõustu), siis jääb*

rakendusüksusel ikkagi alles kaalutlusõigus ja toetuse saaja on seisukohal, et rakendusüksus oleks pidanud ka sellisel juhul jõudma tulemini, et tagasinõuet ei esita.

1.3 Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

STS § 26 lõike 6 (kuni 16.12.2018 kehtinud redaktsioon) järgi peab toetuse saaja järgima riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud põhimõtteid, kui toetuse saaja ei pea järgima riigihangete seadust ja teenuse, asja või ehitustöö eeldatav maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 5000 euroga või sellest suurem. Meetme määruse § 24 punkti 2 ja taotluse rahuldamise otsuse punkti 4.2.4 kohaselt järgib toetuse saaja projektiga seotud hangete läbiviimisel riigihangete seadusega kehtestatud üldpõhimõtteid, eelkõige riigihangete seaduses § 3 punkti 1 põhimõtet, et hankija peab kasutama rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt ning saavutama riigihanke eesmärgi mõistliku hinnaga, tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte.

RHS § 3 punkti 2 järgi peab hankija kohtlema kõiki isikuid, kelle elu- või asukoht on Eestis, mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, muus Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepinguga ühinenud riigis, võrdselt ja jälgima, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. RHS § 3 punkti 1 järgi peab hankija tegutsema riigihanke korraldamisel läbipaistvalt ja kontrollitavalt.

RHS § 3 punktis 1 kirjeldatud läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõtte eesmärk on, et riigihankest huvitatud ettevõtjad teaksid täpselt hanke tingimusi, et menetlus ise oleks läbipaistev ja kontrollitav toetuse andjate ning pädevate asutuste poolt. RHS § 3 punktis 2 sätestatud isikute võrdse kohtlemise põhimõtte tähendab seda, et toetuse saaja ei tohi luua ühelegi võimalikule pakkujaile soodsamat olukorda. Eelnevast lähtuvalt on rakendusüksus seisukohal, et toetuse saaja peab hanke täitmisel lähtuma üksnes enda poolt sätestatud lepingu tingimustest. Toetuse saaja on enda poolt kehtestatud tingimustega seotud ega saa asuda tingimusi menetluse hilisemas etapis pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva möödumist muutma. Eeltooduga nõustus vaideotsuses ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Samuti peab toetuse saaja piisava hoolsusega jälgima, et töövõtja poolt esitatavad dokumendid vastaksid hankedokumentides ja hankelepingus kehtestatud tingimustele.

Tuginedes esitatud andmetele on töövõtja jätnud toetuse saajale esitamata töövõtulepingu punkti 14.2 kohase garantiiperioodi tagatise garantiikirja, mis vastab kolmele protsendile lepingu käibemaksuta hinnast. Rakendusüksuse hinnangul on garantiiperioodi tagatise nõudest loobumise näol tegemist olulise töövõtulepingu muudatusega. Täiendavalt märgib rakendusüksus, et kuigi hankedokumendi punkt 17.4 nägi ette, et edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja pakkumistagatis arvestatakse ümber hankelepingu jõustumise hetkest teostustagatiseks, siis nägi sama punkt ja töövõtulepingu punkt 14.1 omakorda ette, et teostustagatis tagastatakse edukaks tunnistatud pakkujaile pärast ehituse lõppakti aktsepteerimist või vaegtööde korral pärast vaegtööde nõuetekohast teostamist. Teostustagatist ei tagastata või tehakse sellest vastavad tasaarvestused, kui toetuse saajal on lepingust tulenevad nõuded töövõtja vastu. Seega ei ole võimalik ka pakkumis- ja hilisema teostustagatise summat lugeda garantiiperioodi tagatiseks, kuivõrd see kuulus tagastamisele töövõtjale.

Rakendusüksuse hinnangul oleks saanud hankelepingu punkti 14.1 kohaselt teostustagatist ümber arvestada garantiitagatiseks vaid olukorras, kus hankijal olnuks töövõtja vastu ka vastav nõue. Antud juhul selline nõue puudus, sest hankelepingu punkti 6.8 kohaselt võis töövõtja jätta ka garantiitagatise esitamata, mille puhul kuulus lõppmakse tasumisele peale garantiitööde teostamist. Isegi kui asuda seisukohale (millega rakendusüksus ei nõustu), et selline ümberarvestamine oli võimalik, siis ei olnud seda käesoleval juhul võimalik rakendada. Nimelt esitas toetuse saaja 28.03.2023, 10.04.2023 ja 02.05.2023 saadetud e-kirjadega rakendusüksusele kliendi Corle OÜ tagatisrahade liikumiste kohta raamatupidamiskonto nr 21212 „Tagatisraha

liikumised“ väljavõtte ning raamatupidamiskonto nr 10122 „Arvelduskonto NORDEA 0180 liikumised“ väljavõtte (perioodiga 01.01.2016 kuni 31.12.2022), millede põhjal ei ole töövõtja hankijale töövõtulepingu punkti 14.1 kohast teostustagatist tasunud.² Seega, kuivõrd Corle OÜ ei ole hankijale tasunud lepingu punkti 14.1 kohast teostustagatist (toetuse saaja ei ole esitanud sellekohaseid tõendeid), siis ei ole seda saanud ümber arvestada ka garantiiperioodi tagatiseks.

Rakendusüksus on seisukohal, et tegemist on oluliste töövõtulepingu muudatustega, kuivõrd muudatustega lisati tingimused, mis laiendanuks võimalike hankes vastavas osas osalejate või vastavaks tunnistamisele kuuluvate pakkumuste hulka. Seda põhjusel, et kui hankija oleks esialgsetes töövõtulepingu tingimustes loobunud teostustagatise ja garantiiperioodi aegse tagatise nõudmisest üldse, siis oleks saanud hanke osas osaleda ka sellised pakkujad, kellel teostustagatise ja garantiiperioodi tagatise esitamise võimalust ei olnud. Rakendusüksuse hinnangul on tegemist olukorraga, kus hankija muutis hankelepingu tingimusi pakkujale oluliselt soodsamaks võrreldes sellega, mis hankes välja kuulutati.

Rakendusüksus nõustub, et toetuse saaja on töövõtulepingus (punkt 20.6) sätestanud garantiide osas leppetrahvi nõudmise võimaluse. Seda mh garantiide esitamise või nende mittekohastel tingimustel esitamise korral või nende kehtivana hoidmise kohustuse rikkumise korral. Kuigi toetuse saajal oli õigus eelnevalt mainitud juhtudel nõuda töövõtjalt leppetrahvi tasumist 0,1% lepingu hinnast päevas, siis ei ole rakendusüksusele teadaolevalt toetuse saaja töövõtjalt leppetrahvi nõudnud. Rakendusüksus selgitab, et kui hankija on hankedokumentide koosseisus olnud lepingutingimustes näinud ette leppetrahvi nõude võimaluse, siis tuleks hankijal hankelepingu mittenõuetekohasel täitmisel lähtuda hankelepingus sätestatust, st kohaldada leppetrahvi. Olukorras, kus toetuse saaja ei ole täiendavaid tähtaegu sisuliselt seadnud ning leppetrahvi nõudnud, on toetuse saaja andnud oma nõustumise lepingu muutmiseks ehituse garantiiperioodi tagatise esitamiste osas.

Hankelepingu muutmisenä on käsitletavad ka need olukorrad, kus pooled sellekohaseid ja konkreetseid tahteavaldusi ei tee, kuid vaikimisi aktsepteerivad toimuvat ning ei reageeri enda poolt sätestatud tingimuste täitmisele hankelepingu kehtivuse ajal, s.t hankelepingu muutmine võib avalduda ka selle reaalses täitmisel. Seega on hankelepingu muutmise RKS-i mõttes tegemist alati, kui hankelepingu mõni tingimus saab esialgsest erineva sisu või lisandub hankelepingusse tingimusi, mida seal varem ei olnud, samuti juhul, kui hankelepingu mõni esialgne tingimus kaob. Seega on käesoleval juhul tegemist sõlmitud hankelepingu muudatusega, kuna töövõtja ei esitanud ning hankija ei nõudnud teostustagatise ja garantiiperioodi tagatise olemasolu. Seega on töövõtulepingu muutmine toimunud selle täitmise kaudu. Hanke osas „EST-SIDE-12_2“ vaidlusaluste tagatiste nõudmata jätmisel oleks võinud pakkujate ring olla laiem.

---

² Rakendusüksus peab vajalikuks märkida, et HD punkt 7.3 võimaldab mh hanke osa „EST-SIDE-12_2“ puhul pakkumise- ja teostustagatise asendada panga või kindlustusseltsi allkirjastatud esimese nõudmiseni garantiikirjaga ning punkt 17.4 arvestada edukaks tunnistanud pakkuja pakkumistagatist ümber hankelepingu jõustumise hetkest teostustagatiseks (teostustagatist tagastatakse edukaks tunnistanud pakkujale pärast tööde üleandmist vastavalt hankelepingule). Toetuse saaja ei ole viidanud ega esitanud ühtegi tõendusmaterjali, et Corle OÜ oleks esitanud lepingu punkti 14.1 täitmiseks teostustagatise asemel garantiikirja.

Töövõtja Corle OÜ esitas hanke EST-SIDE_05.18 osades EST-SIDE-12_2, EST-SIDE-13_2 ja EST-SIDE-13_3 pakkumistagatise Luminor Bank AS garantiikirja nr. 09T2033893305 summas 16 888 eurot, kinnitamaks, et ei võta pakkumust selle jõusoleku ajal tagasi. Kuivõrd Corle OÜ asendas pakkumistagatise garantiikirjaga, siis puudus töövõtjal võimalus rakendada HD punkti 17.4 ehk pakkumistagatist ümber arvestada teostustagatiseks.

Rakendusüksus on juhtinud 02.04.2022 ja 17.04.2022 e-kirjades toetuse saaja tähelepanu asjaolule, et esitatud raamatupidamisväljavõtete põhjal, ei ole Corle OÜ töövõtulepingu punkti 14.1 kohast teostustagatist tasunud ning esitamata on töövõtulepingu punktis 14.2 kirjeldatud garantiikiri garantiiperioodi kohustustuste täitmise tagamiseks.

Potentsiaalsetel pakkujatel tuli tagatistele kehtestatud nõuetega³ arvestada juba pakkumuse esitamise hetkel ning sellest lähtuvalt hinnata, kas neil on võimalik nimetatud tingimustel hanke vastavas osas osaleda. Lisaks on tagatiste esitamine seotud ka rahalise kohustusega, mistõttu ei saa välistada ka nende mõju hankelepingu hinnale. Eelnevast lähtuvalt oli rakendusüksuse hinnangul kirjeldatud töövõtulepingu muutmise lubamatu.

Ka õiguskirjanduses on leitud, et hankelepingu täitmine teistel tingimustel kui pakkumus tehti, on vastuolus ennekoike pakkujate võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttega⁴.

Ehituse lõppakt allkirjastati toetuse saaja ja töövõtja poolt 24.08.2020, mis teeb garantiiperioodi lõpptähtjaks 24.08.2022. Toetuse saaja on töövõtjale tasunud lõpparve nr 200077 (edaspidi lõpparve) osaliselt (omafinantseeringu ulatuses)⁵ 02.10.2020 ja seejärel esitanud maksetaotluse alusel rakendusüksusele toetuse osa maksmiseks, mis tasuti lõplikult rakendusüksuse poolt toetuse saajale 07.10.2020. Kuivõrd töövõtja ei ole toetuse saajale töövõtulepingu punkti 14.2 kohast garantiiperioodi tagatise garantiikirja esitanud, siis lähtudes lepingu punktist 6.8 tuli toetuse saajal tasuda lõpparve alles pärast garantiitööde nõuetekohast teostamist ehk pärast garantiiperioodi. Seega tehti töövõtjale lõpparve alusel lõppmakse tingimustel, mida töövõtuleping ega hankedokumentid ei näinud ning toetuse saaja on muutnud oma tegevusega töövõtulepingut olenemata sellest, et lepingu muudatust ei ole sõlmitud kirjalikult nagu töövõtulepingu punkt 22.2 ette näeb. Rakendusüksus peab vajalikuks märkida, et lepingu muudatuse vorminõude rikkumine ei mõjuta lepingus sätestamata tingimustel makse tegemist käsitlemast hankelepingu muudatusena.

Töövõtulepingu alusel tasumisele kuuluva lõpparve maksumusega 267 120 eurot (sh abikõlblik summa 222 600 eurot) maksmine töövõtjale ca 22 kuud ettenähtust varem muudab rakendusüksuse hinnangul töövõtulepingust ja HD-st tuleneva lepinguliste kohustuste vahekorra töövõtja kasuks töövõtulepingus sätestamata viisil.

Kokkuvõttes on rakendusüksus seisukohal, et töövõtulepingu täitmine on toimunud oluliselt teistsugustel tingimustel, kui toetuse saaja oli hankedokumentides sätestanud. Kui toetuse saaja võimaldab edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkujal hankelepingut täita hankedokumentides kehtestatud tingimustest teistsugustel tingimustel, rikub toetuse saaja sellega RHS § 3 punktis 1 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtet, sest toetuse saaja ei tegutse läbipaistvalt, kontrollitavalt ja proportsionaalselt. Rakendusüksus juhib tähelepanu mh asjaolule, et toetuse saaja ei ole töövõtulepingu tingimuste muutmist kirjalikult vormistanud. Töövõtulepingu tingimuste olulise muutmise kirjalikult vormistamata jätmine muudab ainuüksi seetõttu riigihanke läbipaistmatuks ja kontrollimatuks, sest töövõtulepingu tegelik täitmine ja töövõtulepingus sätestatud tingimused ei lange omavahel kokku.

RHS § 3 punktis 1 kirjeldatud läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõtte eesmärk on, et hankest huvitatud ettevõtjad teaksid täpselt hanke tingimusi, et menetlus ise oleks läbipaistev ja kontrollitav toetuse andjate ning pädevate asutuste poolt. Seadusandja on muuhulgas rõhutanud, et menetlus peab olema läbiviidud selgete ja ühtsete reeglite alusel, mille järgimine peab olema nii

---

³ St arvestada mh, et 4% lepingu käibemaksuta hinnast (s.o 10 304 eurot) ehk arvestatavas mahus likviidseid vahendeid tuleb kanda toetuse saaja arvele, kuhu see jääb ehituse lõppakti aktsepteerimiseni või vaegtööde korral vaegtööde nõuetekohase teostamiseni (käesoleval juhul oleks vastavaks perioodiks olnud 21.12.2018 kuni 24.08.2020), ning esitada tuleb tagasivõtmatu, tingimusteta ja väljamaksekohustusega esimesel nõudmisel (on first demand) garantiiperioodi (24 kuud+ 2 kuud) garantiikirja.

⁴ M. A. Simovart. Hankelepingute lubatud ja keelatud muudatused uute riigihankedirektiivide ülevõtmise järel. - Juridica I/2016, punkt 2.2 a.

⁵ Ühendmääruse § 14 lg 1 punkti 2 alusel võib toetust välja maksta, kui abikõlblik kulu on tekkinud ja sellest on omafinantseeringu ulatuses makstud. Vastavalt ühendmääruse § 14 lõikele 5, kui makse tehakse sama paragrahvi lõike 1 punkti 2 alusel toetuse saajale, on toetuse saajal kohustus esitada rakendusüksusele nõutud maksmist tõendavad dokumendid kümne kalendripäeva jooksul makse saamisest arvates. Maksmise kohustus loetakse toetuse saaja poolt täidetuks pärast abikõlbliku kulu tasumata osa maksmise tõendamist.

sisu kui vormi poolest tagantjärele tuvastatav. RHS § 3 punktis 2 sätestatud isikute võrdse kohtlemise põhimõtte tähendab seda, et toetuse saaja ei tohi luua ühelegi võimalikule pakkujale soodsamat olukorda. Võrdse kohtlemise põhimõtte eeldab, et samadel asjaoludel koheldakse isikuid ühtemoodi. Käsitletaval juhul on potentsiaalseid pakkujaid koheldud ebavõrdselt olukorras, kus edukalt pakkujalt ei ole nõutud teostustagatist ega ka garantiiperioodi tagatist, millest tulenevalt on edukas pakkuja saanud lõppmakse ca 22 kuud HD-s sätestatust varem, ja, mis ei olnud võimalusteks hankes osalemisest huvitatud isikutel pakkumuse esitamise hetkel. Antud juhul ei ole teada, milliseks oleks võinud kujuneda pakkujate ring ja hanke tulemused, kui toetuse saaja oleks eelnevalt kirjeldatud muudatused sätestanud juba algselt hankedokumentides. Hankelepingu täitmise faasis ei saa aktsepteerida muudatusi lepingutingimustes, mis oleks võimaldanud osaleda hankemenetluses ka teistel kui esialgu vastuvõetavaks tunnistatud pakkujal. Kohtuasjades nr C-42/13 ja C-496/99 on Euroopa Kohus rõhutanud, et hankemenetluse võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega seondub hankija kohustus rangelt kinni pidada just hankija enda kindlaksmääratud tingimustest. Hankija on enda poolt kehtestatud hanketingimustega seotud ega saa asuda kõnealuseid tingimusi hankemenetluse hilisemas etapis pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva möödumist muutma või laiendama.

Rakendusüksus selgitab täiendavalt, et RHS § 3 sissejuhatava lauseosa kohaselt tuleb riigihanke üldpõhimõtteid järgida terve riigihanke, mitte üksnes hankemenetluse või mõne muu riigihanke menetluse korraldamisel. Seda tuleb silmas pidada ka hankelepingu täitmisel, sh teostustagatise ja garantiiaja tagatise kohustuse täitmise nõudmisel ning lepingu kohaste tööde tasumisel. Kuivõrd hankija poolt pärast hankelepingu sõlmimist tehtud otsused võivad otseselt mõjutada pakkumuste tegemist ja osalejate võrdseid võimalusi, peab hankija võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetest tulenevalt olema hankemenetluses avaldatud tingimustega seotud kuni hankelepingu täitmise lõpuni⁶.

Ka kohtuasjades nr C-42/13 ja C-496/99 on Euroopa Kohus rõhutanud, et hankemenetluse võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega seondub hankija kohustus rangelt kinni pidada just hankija enda kindlaksmääratud tingimustest. Hankija on enda poolt kehtestatud hanketingimustega seotud ega saa asuda kõnealuseid tingimusi hankemenetluse hilisemas etapis või hankelepingu sõlmimise järgselt muutma. Hankija hoolsuskohustusest juhinduvalt on hankijal võimalus enne hanke korraldamist põhjalikult läbi kaaluda ja otsustada, kas tagatised on asjakohased ja vajalikud.

Vastuseks toetuse saajale rõhutab rakendusüksus, et kuigi 21.12.2018 Corle OÜ-ga sõlmitud töövõtulepingu punkti 14.1 põhjal oli töövõtja eelnevalt tasunud tellija arvelduskontole nõutud teostustagatise ja seda suuruses 4% lepingu käibemaksuta hinnast ehk summas 10 304 eurot, siis tegelikkuses (tuginedes toetuse saaja poolt esitatud andmetele) ei ole töövõtja vastavat teostustagatist toetuse saajale tasunud. Seega, kuivõrd Corle OÜ ei ole hankijale tasunud lepingu punkti 14.1 kohast teostustagatist, siis ei ole seda saanud ümber arvestada ka garantiiperioodi tagatiseks.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on vaideotsuses asunud seisukohale, et toetuse saaja on rikkunud töövõtulepingut, jättes nõudmata garantiikirja esitamist ning lubamatu ettemakse tegemisega.⁷

Rakendusüksus selgitab, et toetuse saaja on ekslikult jõudnud järelduseni nagu oleks rakendusüksusel eraldi eesmärgiks leida hankes vigu ja iga hinna eest esitada tagasinõue. Vastavalt STS § 41 lõikele 2 teostab rakendusüksus toetuse kasutamise tingimuste üle järelevalvet. STS §

---

⁶ EK C-496/99 *Succhi di Frutta* p 16

⁷ Lisaks selgitas vaide lahendaja, et meetme määruse § 24 punkti 3 kohaselt kooskõlastab hankelepingu projektid rakendusüksus enne allkirjastamist ja kõik hilisemad hankelepingu muudatused enne nende sõlmimist. Kuna töövõtja ei tasunud toetuse saajale teostustagatist, siis on tegemist hankelepingu muutmisega ning toetuse saaja oleks pidanud antud muudatuse kooskõlastama rakendusüksusega.

26 lõike 6 ja meetme määruse § 24 punkti 2 järgi oli toetuse saajal kohustus järgida riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud põhimõtteid. Kuna toetuse saaja ei ole järginud hanke „EST-SIDE_05.18“ osa „EST-SIDE-12_2“ täitmisel RHS §-s 3 sätestatud, siis esineb alus finantskorrektsiooni tegemiseks, sest rikkumised on mõjutanud kulu abikõlblikkust ja seetõttu ei saa neid enam täies mahus abikõlblikuks lugeda.

Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 17.12.2013 määruse (EL) nr 1303/2013⁸ (edaspidi *ühissätete määrus nr 1303/2013*) artikkel 85 lõike 2 punktist b tuleb finantskorrektsioon teha, kui rikkumise laadist tulenevalt ei ole võimalik selle finantsmõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et rikkumisel oli selline mõju. Seetõttu on ka STS § 46 lõikega 1 ja ühendmääruse § 21 lõikega 1 kehtestatud, et toetust vähendatakse, kui esineb põhjendatud oht, et kohustuse või nõude täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju ehk finantskahju. Ühendmääruse seletuskirja järgi ei pea finantskahju teke olema reaalne ehk konkreetne summa, st otsene. Riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks. Eeltoodut arvestades on finantskorrektsiooni otsuse tegemine põhjendatud, kui rakendusüksus leiab, et kahju tekkimine hankereeglite rikkumise tulemusel on põhimõtteliselt võimalik ja selle tekkimist ei saa välistada.⁹

Lähtudes eeltoodust on rakendusüksus seisukohal, et toetuse saaja ei ole järginud RHS §-st 3 tulenevaid riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid ning on seega rikkunud talle STS § 26 lõikes 6, meetme määruse § 24 punktis 2 ja taotluse rahuldamise otsuse punktis 4.2.4 pandud kohustust järgida riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud põhimõtteid, eelkõige pakkujate võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet.

1.4 Rikkumistele kohaldatav finantskorrektsiooni määr 10%

Ühissätete määruse nr 1303/2013 art 143 lõike 2 kohaselt teevad liikmesriigid tegevustes või rakenduskavades avastatud üksiku või süstemaatilise eeskirjade eiramisega seoses nõutavad finantskorrektsioonid, mis seisnevad avaliku sektori toetuse täielikus või osalises tühistamises. Liikmesriigid võtavad arvesse eeskirjade eiramise olemust ja keerukust ning fondidele tekitatud rahalist kahju ja kohaldavad proportsionaalseid korrektsioone. Eeskirjade eiramisena käsitatakse määruse (EL) nr 1303/2013 art 2 punkti 36 kohaselt liidu õiguse või selle kohaldamisega seotud liikmesriigi õiguse rikkumist, mis tuleneb Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamisega seotud ettevõtja tegevusest või tegevusetusest, mis on mõjutanud või oleks võinud kahjustavalt mõjutada liidu eelarvet põhjendamata kuluartikli liidu eelarvest debiteerimise tõttu.

STS § 45 lg 1 punkti 3 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse toetuse vähendamiseks, kui toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust. STS § 46 lõike 1 kohaselt, kui finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt võimalik selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et kohustuse või nõude täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju, siis vähendatakse toetust ühendmääruses sätestatu alusel.

Ühendmääruse § 21 lõike 1 kohaselt juhul, kui struktuuritoetuse seaduse § 46 lõike 1 kohaselt ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ja

⁸ Meetme määruse § 26 lõike 1 järgi tehakse finantskorrektsiooni otsus ja nõutakse toetus tagasi vastavalt STS §-des 45–47 ja ühendmääruse §-des 21–23 sätestatule. STS § 45 lõike 1 kohaselt tehakse finantskorrektsiooni otsus toetuse vähendamiseks või tühistamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 143 alusel ja sellega kooskõlas.

⁹ Vt ka Tallinna Halduskohtu otsuse 3-21-339 punkte 14 ja 15.

Riigikohtu 28.06.2023 otsuse kohtuasjas nr 5-32-2 punktis 87 on kolleegium mh leidnud: *ebaseadusliku kvalifitseerimistingimuse kehtestamine on selline rikkumine, mille puhul tuleb eeldada kahju tekkimist EL eelarvele. Kuivõrd finantskorrektsiooni eesmärgiks on hüvitada kahju, mis on rikkumise toimepanemisega eelduslikult liidu eelarvele tekkinud, ei pea vastustaja finantskorrektsiooni otsust tehes tõendama, et piiriülene huvi ja seega võimalik kahju liidu eelarvele oli reaalne.*

finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju, siis vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10 või 25 protsenti tegevustele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud, kui ühendmääruse 4. peatükis ei ole sätestatud teisiti.

Rakendusüksus on seisukohal, et hankija poolt talle pandud kohustuse eiramise tulemusena on tekkinud kahju, kuid selle suurust ei ole võimalik hinnata, sest ei ole teada, milliseks oleks kujunenud hanke „EST-SIDE_05.18“ osas „EST-SIDE-12_2“ osalevate pakkujate ring ja hanke tulemus, kui pakkujad ja hankest huvitatud isikud oleksid teadnud, et teostustagatist ei tule tasuda ja garantiiperioodi tagatise garantiikirja ei ole vaja esitada ning sellest ei sõltu lõppmakse tasumine.

Rakendusüksus võttis rikkumise raskuse hindamisel arvesse, et toetuse saaja ei ole elektroonilise sidevõrgu liinirajatise projekteerimise ja ehitamise hankimisel järginud RHS-i §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, eelkõige kohustust kohelda kõiki isikuid võrdselt, tegutseda riigihanke korraldamisel läbipaistvalt ja kontrollitavalt ning kasutada rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt. Rakendusüksus arvestab antud rikkumise puhul, et hanke osas „EST-SIDE-12_2“ esitasid pakkumuse kaks pakkujat, kes mõlemad kvalifitseeriti ning kelle pakkumused tunnistati vastavaks. Seega oli antud hanke osas tagatud konkurents ja erinevate pakkumuste võrdlemine. Eelnevalt lähtuvalt ei ole rakendusüksuse hinnangul põhjendatud kõige rangema (25%) finantskorrektsiooni määra rakendamine. Rakendusüksus võtab arvesse, et antud juhul on lepinguliste kohustuste vahetõttu muutunud töövõtja kasuks, kuivõrd nii teostustagatis kui ka garantiiperioodi tagatise garantiikirja on mõlemad otsene finantskulu töövõtjale ja oluline riski maandamise meede toetuse saajale, mistõttu on rikkumise raskust arvestades proportsionaalne 10%-line finantskorrektsioon. Sealjuures ei pea rakendusüksus põhjendatuks kohaldada 10%-st madalamat finantskorrektsiooni määra, sest garantiiperioodi tagatise esitamata jätmise tulemusel on töövõtjale tasutud lõppmakse lepingus sätestatust varem, mis on samuti oluliseks eeliseks töövõtjale ning tuleb seega lugeda rikkumist raskendavaks asjaoluks.

Rakendusüksus selgitab, et riigihanke reeglite ja üldpõhimõtete täimise puhul tulebki lähtuda just võimalikest hüpoteetilisest situatsioonidest ehk teisisõnu peab RHS-i korralik järgimine tagama hankes olukorra, kus isikute õigusi pole võimalik isegi oletatavasti rikkuda. Kahju eeldamisel ei oma tähtsust, kas mõni pakkuja ka tegelikkuses loobus vaidlusaluste tingimuste tõttu pakkumuse esitamisest või kas mõni pakkuja oleks teinud soodsama pakkumuse, kui ta oleks teadnud, et teostustagatist ja garantiiperioodi aegset tagatist esitama ei pea. Piisab, kui kahju tekkimine on põhimõtteliselt võimalik ja selle tekkimist ei saa välistada. Eelnevat argumentatsiooni toetab Tallina Halduskohus haldusasjas nr 3-21-339 öeldes, et „finantskorrektsiooni tegemiseks piisab sellest, et toetuse saaja on rikkunud seaduse nõudeid ja see sai kaasa tuua potentsiaalsete pakkujate õiguste rikkumise ja ebavõrdse kohtlemise“ ning Euroopa Kohus, selgitades kohtasjades nr C-743/18 ja C-406/14, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud¹⁰.

1.5 Finantskorrektsiooni summa ja projekti eelarve vähendamine

---

¹⁰ Samuti jõuti Euroopa Kohtu kohtuasjades nr C-383/06–C-385/06 järeldusele, et kui rikutakse hankereegleid, siis sellest piisab järeldamiseks, et toetust ei ole kasutatud abikõlblikuks loetava kulu osas säästlikult, kahjustades sellega EL reguleeritud konkurentsipoliitikat ning seeläbi ka EL eelarvet ja siseturgu. Kahju eeldamisel ei oma tähtsust, kas mõni pakkuja loobus vaidlusaluste nõuete tõttu pakkumuse esitamisest või kas mõni pakkuja oleks teinud soodsama pakkumuse, kui ta oleks teadnud, et töövõtja täitmisaja tagatist esitama ei pea. Piisab, kui kahju tekkimine oli põhimõtteliselt võimalik ja selle tekkimist ei saa välistada

Toetuse saaja on hanke EST-SIDE_05.18“ osa „EST-SIDE-12_2“ alusel tekkinud kulusid kajastanud kuludokumentides tunnustega 2 ja 6 projekti tegevuse nr 1 „Projekteerimine ja ehitus“ raames kokku abikõlblikus summas 257 600 eurot.

Lähtudes otsuse punktis 1 tehtud järeldustest ja võttes aluseks ühendmääruse § 21 lõige 1 loeb rakendusüksus hanke EST-SIDE_05.18“ osaga „EST-SIDE-12_2“ seotud abikõlblikest kuludest mitteabikõlblikuks 10% ehk 25 760 eurot (10%*257 600), millest Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus kokku moodustab 21 896 eurot ning omafinantseering 3 864 eurot.

Vastavalt STS § 46 lõikele 3 väheneb projekti eelarve vähendatava toetuse ulatuses vastavalt toetuse rahuldamise otsuses kehtivale proportsioonile, mistõttu muudab rakendusüksus projekti osas 27.09.2018 taotluse rahuldamise otsust nr 1.1-2/18-126 ning vähendab mitteabikõlbliku summa ulatuses projekti eelarvet.

2 Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1 tuginedes peab rakendusüksus enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis otsuse kohta oma arvamus ja vastuväited. Sama paragrahvi lg 3 punkti 2 kohaselt võib haldusmenetluse läbi viia menetlusosalise arvamust ja vastuväiteid ära kuulamata, kui menetlusosalise poolt taotluses või seletuses esitatud andmetest ei kalduta kõrvale ning puudub vajadus lisaandmete saamiseks.

Otsuses käsitletud rikkumise osas samasisulise finantskorrektsiooni otsuse tegemisel on rakendusüksus arvesse võtnud toetuse saaja selgitusi, mis on esitatud esialgse finantskorrektsiooni otsuse koostamise ja vaidemenetluse käigus. Seetõttu rakendusüksus käesolevat otsust toetuse saajale täiendavaks ärakuulamiseks enam ei saada.

3 Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele rakendusüksus

otsustab:

1. lugeda projekti „EST-SIDE-12_2 (Tartumaa)“ raames mitteabikõlblikuks kuluks kokku 25 760 eurot, millest Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus kokku moodustab 21 896 eurot ja omafinantseering 3 864 eurot;
2. vähendada hanke EST-SIDE_05.18“ osaga „EST-SIDE-12_2“ seotud abikõlblike kulusid projektis 10% võrra;
3. nõuda toetuse saajalt tagasi projekti raames välja makstud toetus summas 21 896 eurot;
4. toetuse saajal **kanda 60 kalendripäeva jooksul** alates käesoleva otsuse kehtima hakkamise päevast tagastatav toetus summas **21 896 eurot** Rahandusministeeriumi pangakontole SEB Pank – a/a EE891010220034796011 (SWIFT: EEUHEE2X) või Swedbank – a/a EE932200221023778606 (SWIFT: HABAE2X) või Luminor Bank EE701700017001577198 (SWIFT: NDEAE2X) või LHV Pank EE777700771003813400 (BIC/SWIFT: LHVBE22) viitenumbriga 2800082925. Selgituseks märkida projekti number ja otsuse number. Kui tagasimaksmise tähtpäevaks toetust tagasi ei maksta, peab toetuse saaja vastavalt STS § 49 lõikele 1 maksma viivist 0,1 protsenti iga toetuse tagasimaksmisega viivitatud kalendripäeva eest;
5. vähendada projekti eelarvet tegevuses nr 1 „Projekteerimine ja ehitus“ summas 25 760 eurot;
6. muuta taotluse rahuldamise otsuse punkti 1.1 teist ja kolmandat lauset alljärgnevalt:

6.1. „1.1 Projekti eeldatav maksumus võib olla kuni 273 562 eurot. Projektile eraldatav toetuse („hüvitis“ komisjoni otsuse tähenduses) suurim summa võib olla kuni 232 527,70 eurot“.

Otsuse vaidlustamine

Käesoleva otsuse peale on õigus esitada vaie rakendusüksuse kaudu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile STS-i ja haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai otsusest teada või oleks pidanud teada saama.

(allkirjastatud digitaalselt)

Marge Kõiva
elukestva õppe ja IT-arenduse talituse juhataja
osakonna juhataja ülesannetes

Koostaja: Kersti Metsalo
663 2026
Kersti.Metsalo@rtk.ee